

κούτελο

κούτελο, το, ουσ. [<μσν. κούτελον <μτγν. κότυλον <αρχ. κότυλος], το μέτωπο: «άφηνε να πέφτει πάνω στο κούτελό του μια τούφα απ' τα μαλλιά του»·

- έχω καθαρό κούτελο ή έχω το κούτελό μου καθαρό, **α.** είμαι τίμιος, αξιοπρεπής, είμαι άτομο με υπόληψη: «κάνω πάντα τίμιες δουλειές, γιατί θέλω να 'χω καθαρό κούτελο». Συνοδεύεται συνήθως από χειρονομία με την παλάμη να σέρνεται πάνω στο μέτωπο σαν να σκουπίζει τον ιδρώτα που υπάρχει σε αυτό, ιδρώτας που υποτίθεται πως δημιουργήθηκε από κοπιαστική και τίμια εργασία. **β.** δεν έχω κερατωθεί από τη γυναίκα μου, δεν έχω γίνει κερατάς: «έχω πάντα το νου μου στο σπίτι μου, γιατί θέλω να 'χω το κούτελό μου καθαρό». Συνήθως συνοδεύεται από χειρονομία με την παλάμη να χτυπάει αλλεπάλληλες φορές ελαφρά πάνω στο κέντρο του μετώπου, θέλοντας να δείξει πως είναι ελεύθερο από κέρατα και από τις διακλαδώσεις τους, γι' αυτό, εξάλλου, και η παλάμη κινείται ελεύθερη·

- καθαρό κούτελο, η τιμιότητα, η υπόληψη: «χωρίς καθαρό κούτελο δεν μπορείς να στεριώσεις σε καμιά δουλειά»·

- με καθαρό κούτελο ή με κούτελο καθαρό ή με καθαρό το κούτελο ή με το κούτελο καθαρό, **α.** με τιμιότητα: «θέλει να κυκλοφορεί στη ζωή του με καθαρό κούτελο». **β.** χωρίς να κηλιδώσει κανείς την υπόληψή του: «έφυγε απ' την υπηρεσία του με καθαρό κούτελο»·

- του φτωχού το κέρατο στο κούτελο και τ' άρχοντα στο γόνατο, βλ. λ. [κέρατο](#).